

'MOOI LICHT MOOI DONKER'
SYMPOSIUM 11 OKTOBER 2006

Organisatie : Mina-raad, BBL, Stichting Natuur en Milieu en RMNO

Op 11 oktober had in de schoot van de IFEST-beurs een symposium rond lichthinder plaats, georganiseerd door de **Mina-raad en BBL**. Interessant was zeker dat ook de Nederlandse tegenhangers **RMNO** of de Raad voor Ruimtelijk, Milieu en Natuuronderzoek en de **Stichting Natuur en Milieu** mede organisatoren waren.

Bij de heraanleg van de markt (3ha) in Sint-Niklaas werd geopteerd om efficiënt, energiezuinig, kostenbesparend en zonder lichthinder te verlichten. .

Dagvoorzitter was Hubert David. Hij opende dit symposium met de mededeling dat 20 % van de gemeentelijke uitgaven gaan naar verlichting waarvan slechts 5% efficiënt gebruikt wordt.

De eerste spreker van VITO behandelde het thema: 'wat weten we en wat willen we weten'. Hierbij een stand van zaken in Vlaanderen. Toch enkele opmerkelijke gegevens: Vlaanderen beschikt over **1.100.000 straatverlichtingpunten**. Die zijn op jaarbasis verantwoordelijk voor 1176 miljoen Kwh. Bij benadering betekent dit een lichtsterkte van

licht in de duisternis

0.8 lux waarbij we weten dat volle maan een lichtsterkte heeft van 0.25 lux. Vlaanderen heeft dus wel degelijk een lichtprobleem. Opvallend is wel dat geluid en reuk door de bevolking sneller als hinder ondervonden worden dan licht. Sedert 1995 is lichthinder opgenomen in Vlaem III en bestaat er een lichthinderklachtenbank via MKROS. Ook in het milieubeleidsplan zijn lichthinderdoelstellingen opgenomen. Recent gebeurt er ook onderzoek naar meetmethodes voor hemel luminantie. Besluit: er gebeurt al heel wat maar er blijft nog heel wat te doen.

Nederland kampt vooral met het probleem dat de lichtuitstoot door de glastuinbouw de laatste 20 jaar explosief is toegenomen met een aantal waarneembare negatieve effecten. TNO heeft onderzoek verricht naar de 'lichthinder van glastuinbouw voor de omwonenden'. Daaruit blijkt dat de beïnvloedbare factoren lichtsterkte - gebiedsoorsprong en C-factor (contrast tussen lichtkegel en achtergrond) van een kasgebied belangrijke factoren zijn bij de te verwachten hinder van een nieuw kasgebied. Dit betekent dat naarmate de lichtemissie van een kaslocatie groter is (vb door clustering) er meer hinder kan verwacht worden.

Het Platform Lichthinder in Vlaanderen is een samenwerkingsverband tussen de werkgroep Lichthinder van de Vereniging voor Sterrenkunde, de Bond Beter Leefmilieu en de vzw Preventie Lichthinder (www.preventielichthinder.be). Deze laatste werkt technische verbeteringen uit en doet licht-audits. Zo heeft de vzw geholpen bij het verlichtingssysteem van de Grote Markt en de Stationsomgeving van Sint-Niklaas die als voorbeeld staan voor duurzame verlichting. Ook het relighting project Parklaan wordt voorgesteld en levert voor de stad een besparing op van 45.120 kwh/jaar of 4720 eur/jaar.

Vervolgens werd het Nederlandse project 'Veluwe donker en stil'

Ook de stationsomgeving van Sint-Niklaas is met betrekking tot verlichting toonaangevend..

voorgesteld. In die zin werd een donkerkaart geproduceerd, die thans uitgebreid is tot gans Nederland en waardoor men gericht lichthinder kan aanpakken. Daarin het verbeteren van verlichting en geluid op provinciale wegen (markeren en reflecteren) die door de Veluwe lopen. In drie omliggende gemeenten, Ede, Apeldoorn en Wageningen starten pilootprojecten rond duurzame verlichting.

Als laatste stellen de Bond Beter Leefmilieu en de Stichting Natuur en Milieu hun sensibiliseringscampagnes voor: Nacht van de Duisternis op 3 maart 2007 waarbij ook een volledige maansverduistering op het menu staat (www.bondbeterleefmilieu.be) en voor Nederland de 2^e Nacht van de nacht op 28 oktober 2006 (www.natuurenmilieu.nl)

Dit zijn twee publiekscampagnes die enerzijds mensen informeren rond het thema 'lichthinder' maar anderzijds ook gemeenten aanzetten tot een duurzame verlichting.

Onderzoek naar het effect van overdreven licht op het gedrag en de ecologie van organismen is nog vrij summier en is enkel gebaseerd op anekdotische waarnemingen zoals vogels die vroeger zingen, schildpadden die de verkeerde kant uitlopen, trekvogels die boven belangrijke lichtpunten blijven cirkelen enz.

Besluit van dit symposium: er is de laatste jaren al heel wat gebeurd maar er blijft nog heel veel te doen !!

(Jenny De Laet)

ABLLOvzw